

befordran under band — icke må med post fortskaffas eller till adressat utlemnas tidning eller tidskrift eller bilaga till det ena eller andra af förenämnda slags tryckalster, om i tidningen, tidskriften eller i bilagan finnes infördt tillkännagifvande, vare sig om försäljning af lotter till penningars eller annan lös eller fast egendoms bortlottande inom eller utom riket, eller ock om tilldelande åt prenumeranterne af särskilda premier, hvilkas fördelning bestämmes genom lottning.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 26 Januari 1880.

C. O. Berg.

N:o 18.

Af Herr **Asplund**: *Om antagande af en författning rörande skyldigheten att gälda sådan ersättning, som i 13 kap. skiftesstadgan omförmäles.*

När vid laga skifte en delegare nödgas utflytta eller afstå odlad jord mot ouppodlad, bättre häfdad mot sämre häfdad eller skogbevuxen mark mot mindre skogbeväxt, så tillägges honom jemlikt 13 kap. skiftesstadgan, viss ersättning, att gäldas af den eller de delegare, åt hvilka sålunda på hans bekostnad beredes en fördel.

Ingenting kan väl då vara mera berättigadt, än den förstnämndes anspråk att ega full trygghet för utbekommande af denna ersättning, som är afsedd att utjemna skilnaden i värde emellan den lott, han genom skiftet tvingas att afstå och den, han genom skiftet får i utbyte.

Det lider icke heller tvifvel, att lagstiftaren, när han genom skiftesstadgan påbjöd ett så beskaffadt tvunget egobyte, oftast påkallande en sådan mellangift, som nyssnämnda ersättning i sjelfva verket utgör, ansett det ligga så i sakens natur, att denna ersättning skulle under alla förhållanden utgå ur den ersättningsskyldiges nya egolott, att derom icke erfordrades annan och tydligare bestämmelse, än skiftesstadgans föreskrift om ersättningens gäldande.

Också lär under lång tid en sådan tolkning gjort sig allmänt gällande, lika som den ännu i många fall torde fortfara att göra. Men på senare tider hafva skiljaktiga meningar yppats i fråga derom, dels huruvida ersättning af omförmälda beskaffenhet fortfar att vidlåda den ersättnings-skyldiges jord, äfven sedan den efter skiftet blifvit försåld, dels ock huruvida ersättningen bör utgå med förmånsrätt framför annan gäld. Dessa frågor hafva någon gång blifvit efter rättegång afgjorda till nackdel för den till ersättningen berättigade. Den förhöjning i värde, som, på hans bekostnad, den ersättningsskyldiges hemmanslott genom skiftet erhållit, har således kommit denne eller hans rättsinnehafvare utan motsvarande valuta till godo, eller, för att framställa förhållandet genom ett exempel: skiftesdelegaren A. har vid skiftet nödgats afstå större delen af sina odlade och väl häfdade egor till skiftesdelegaren B. samt fått ouppodlad mark och illa häfdad jord i stället, med rätt till odlings- och vanhäfdsersättning af den senare, hvars nya hemmanslott derigenom erhållit ett motsvarande högre värde; men det oaktadt och ehuru denna värdeförhöjning väl icke utan fullgjord skyldighet till ersättningens gäldande borde rättvisligen tillgodokomma B. eller hans rättsinnehafvare, har A., i följd af brist i lagstiftningen eller fel i lagskipningen, gått miste om både egor och ersättning, till fromma för B:s förmånsrättsegande fordringsegare eller honom sjelf, der han kunnat sälja jorden utan förbindelse för köparen att utgifva den då obetalta och måhända till betalning ej ens förfallna ersättningen.

Att detta är stridande mot rätt och billighet, torde vara uppenbart. När, för att vidhålla det nyss uppställda fallet, B:s fordringsegare erhöilo inteckning i ett hemman, som ej undergått laga skifte, måste de underkasta sig de i skiftesstadgan föreskrifna vilkor för hemmanets utbrytning ur samfälligheten och kunde rättvisligen icke erhålla panträtt i den nya skiftes- eller hemmanslotten på andra och bättre vilkor, än B. sjelf dertill erhöil eganderätt, det vill här säga: mot skyldighet att vidkännas de vid skiftet honom och hans skifteslott ålagda ifrågavarande ersättningar; och enahanda måste förhållandet vara såväl med senare inteckningstagare, som med köpare. Till ingenderas förmån borde A. tvingas att lemna en tillökning i värdet af B:s lott, utan fortfarande säkerhet att utfå den motsvarande ersättningen ur

jorden i hvems hand den måtte vara och utan afseende å den panträtt deri, som vid skiftet förefans eller sedermera tillkommit.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt och då tydlig lag i ämnet saknas, får jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen måtte för sin del besluta en författning, hvarigenom förordnas, att skyldigheten att gälda sådan ersättning, som omförmäles i 13 kap. skiftesstadgan, vidlåder den jord, — i hvars hand den må komma — från hvilken ersättningen blifvit vid skiftet bestämd att utgå.

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1880.

G. Asplund.

N:o 19.

Af Herr **Adelsköld**: *Om anvisande af medel till nationalbelöning åt alla deltagare i den under Professor A. E. Nordenskiölds ledning år 1878 afgångna expedition till Norra Ishafvet.*

Om Riksdagen, som man väl får antaga, beviljar den af Herr Wærn i Första Kammaren väckta motion om en pension af 4,000 kronor åt Professor Nordenskiöld, torde det få anses som en pligt, att Riksdagen äfven, på något sätt, gäldar den tacksamhetsskuld, hvaruti vårt land alltid kommer att stå till de män som genom sin skicklighet, sin ihärdighet och sitt mod